

Nettobudgetsaldoer som indikator: en misvisende indikator for de fordele, en medlemsstat opnår via EU-budgettet

Når der foretages beregninger af budgetsaldoen ("operating budgetary balance, OBB), er det **underforstået, at fordelingen af EU's udgifter er et nulsumsspil**. Denne fremgangsmåde er uforenelig med den centrale tankegang, at **EU's udgifter skaber europæisk merværdi**. Det kan således **føre til vildledende resultater**, hvis man betragter nettobudgetsaldoen som en indikator for, hvilken "nettofordel" en medlemsstat opnår via EU's finanspolitiske aktiviteter, hvilket fremgår af følgende argumenter.

For det første kan udgifter på EU-plan have en større merværdi i forhold til udgifter på medlemsstatsplan takket være **stordriftsfordele** (dvs. billigere levering af et offentligt gode på centralt plan) og **tærskelvirkninger** (dvs. manglende tilvejebringelse af et ønsket offentligt gode på medlemsstatsplan som følge af budgetmæssige begrænsninger). Ligeledes kan der skabes merværdi for EU, fordi EU-finansieringen har **grænseoverskridende** virkninger. Disse **positive eksterne virkninger** opstår, fordi øget grænseoverskridende handel giver anledning til spillover (af viden) og andre afledte konsekvenser, eller fordi der foretages investeringer fra den oprindelige modtagermedlemsstat.

For det andet er der visse typer af EU-udgifter, som f.eks. **eksterne udgifter**, der ikke tildeles medlemsstaterne direkte, og som derfor helt mangler i beregningerne af budgetsaldoen. **Eksterne udgifter** kan potentielt gavne samtlige medlemsstater (f.eks. via øget handel eller mindskede migrationsomkostninger).

For det tredje må det konstateres, at selv om der med rimelig sikkerhed kan tildeles midler til en modtager i en bestemt medlemsstat, er det ikke indlysende, **hvilken medlemsstat der opnår de fulde økonomiske fordele af disse midler i praksis**. Eksempelvis bliver en væsentlig del af de samhørighedsmidler, der tildeles økonomisk tilbagestående regioner, kanaliseret videre til multinationale virksomheder med hovedsæde i andre medlemsstater, og inden for disse virksomheder fordeles indtægterne yderligere mellem kapital og arbejdskraft hidrørende fra forskellige medlemsstater. Det betyder, at indtægter fra en fond ikke nødvendigvis forbliver fuldt ud i det land, der har fået midlerne tildelt; alligevel viser budgetsaldoen, at det er den medlemsstat, som betalingerne foretages til, der nyder godt af alle de økonomiske fordele ved disse betalinger.

For det fjerde har EU-overførsler i et historisk perspektiv hjulpet det europæiske samfund med at opnå vigtige integrationspolitiske fremskridt. For eksempel blev Samhørighedsfonden brugt som et vigtigt redskab til at opnå enstemmighed om Maastrichttraktaten. EU-midler baner vejen for **vidtrækkende integrationstiltag, der gavner hele EU**, uden at disse tiltag afspejler sig i budgetsaldoerne.

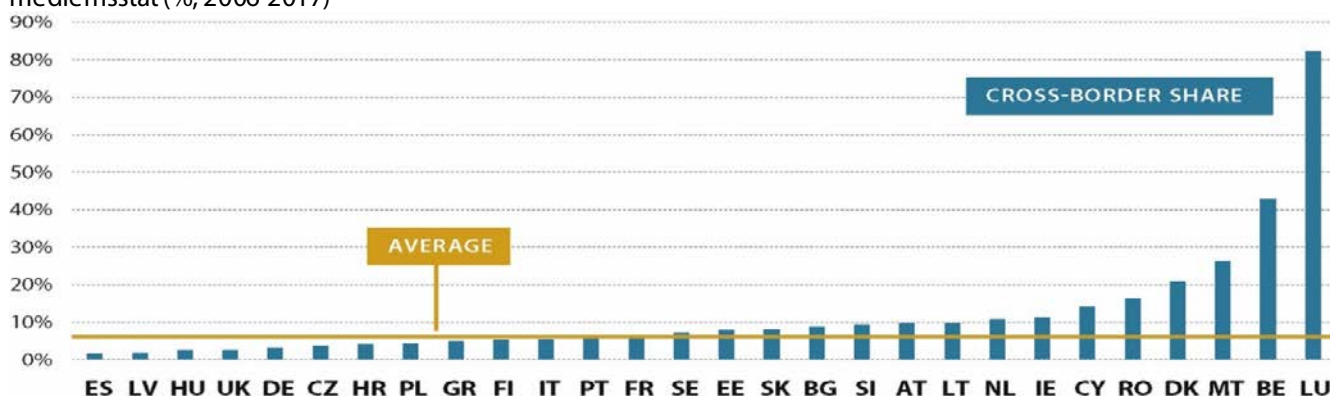
Endelig **råder EU over flere supplerende instrumenter** (f.eks. Den Europæiske Investeringsbank og den europæiske stabilitetsmekanisme), selv om budgetsaldoerne er baseret på (dele af) det centrale EU-budget. Disse supplerende instrumenter er af **væsentlig økonomisk betydning**, men de afspejler sig på ingen måde i budgetsaldoerne.

Eksempel: Incidens af strukturfondene

En virksomhed, der gennemfører et stort infrastrukturprojekt, som finansieres af europæiske struktur- og investeringsfonde, kan ansætte både lokale og udenlandske arbejdstagere. Virksomheden kan være ejet af andre virksomheder med hjemsted i andre EU-medlemsstater end samhørighedsregionen. **Det store infrastrukturprojekt vil helt sikkert være til gavn for den økonomiske vækst i den pågældende region, men det overskud og de lønninger, der bliver genereret i forbindelse med gennemførelsen af projektet, vil også strømme til den gennemførende virksomheds udenlandske medarbejdere og ejere, som måske bor i udlandet.** Spørgsmålene om, hvorvidt virksomhedsejerne vil nyde godt af overførslerne til virksomhederne gennem større overskud, eller hvorvidt de internationale arbejdstagere nyder godt af overførslerne gennem højere lønninger, er ikke indlysende og har at gøre med relative kræfter i udbud og efterspørgsel. På samme måde vil markedsvilkårene i det mindste delvist diktere, om lokale eller udenlandske virksomheder vinder overførslerne.

Generelt er det på grund af samhørighedsregionernes relativt mindre udviklede kapacitet **sandsynligt, at en betydelig andel af deres EU-midler vil blive brugt af virksomheder, der ejes af andre medlemsstater.** Som vist i figur 1 er andelen af kontrakter, der tildeles virksomheder med hjemsted i andre medlemsstater, lavest i Spanien (1,5%) efterfulgt af Det Forenede Kongerige (2,4%), Tyskland (3%) og Italien (5,4%). Andelen er højest i Luxembourg (82%) efterfulgt af Belgien (43%), der huser mange EU-institutioner. De fattigste medlemsstater Rumænien og Bulgarien har en gennemsnitlig placering (henholdsvis 16,3% og 8,7%). Incidensen af EU-midler, der bliver brugt i fattigere og mindre medlemsstater, har således en tendens til delvist at strømme til større og rigere medlemsstater. Selv om denne effekt er betydelig (f.eks. **strømmer 16,3% af de tilvejebragte EU-midler i Rumænien til ikke-rumænske virksomheder, en procentdel, der er tre gange større end i Tyskland**), kan beregningerne måske endda undervurdere den, da lokalt registrerede datterselskaber af multinationale selskaber ikke medregnes som grænseoverskridende virksomheder. På den anden side vil de mere udviklede regioner i Europa med virksomheder med begrænset kapacitet og en dyr arbejdsstyrke sandsynligvis ansætte medarbejdere fra mindre udviklede regioner til at gennemføre de pågældende projekter. De vil derfor flytte en del af gevinsterne fra samhørighedsudgifterne til disse regioner gennem beskæftigelseseffekter. **Samlet set er denne type grænseoverskridende virkning betydelig, men den synes – bortset fra nogle få lande – ikke at være enorm.**

Figur 1. Værdier af EU-medfinansierede offentlige kontrakter tildelt andre virksomheder end den ordregivende medlemsstat (% , 2006-2017)

Kilde: Forfatterens beregninger baseret på Den Europæiske Union, "Tenders Electronic Daily" (tilgået 1. juni 2018). Dataene omfatter 20 695 EU-medfinansierede kontrakter, hvoraf 684 er tildelt grænseoverskridende virksomheder. Disse kontrakter beløber sig til i alt 13 mia. EUR, hvoraf 842 mio. EUR er tildelt grænseoverskridende virksomheder. Oversættelse af centrale ord og begreber: Average = gennemsnit.

Kilde: Uddrag fra briefinggen *Hvorfor er nettobudgetsaldoen en misvisende indikator for de fordele, en medlemsstat opnår via EU-budgettet?*, februar 2020

Ansvarsfraskrivelse og ophavsret. De synspunkter, der gives udtryk for i dette dokument, er udelukkende forfatterens ansvar og afspejler ikke nødvendigvis Europa-Parlamentets officielle holdning. Eftertryk og oversættelse til ikkekommercielle formål er tilladt, forudsat at kilden angives, og Europa-Parlamentet underrettes på forhånd og tilsendes et eksemplar. © Den Europæiske Union, 2020.

Ansvarlig administrator: Alexandre MATHIS. Kontakt: Poldep-Budq@ep.europa.eu

Dette dokument er tilgængeligt på internettet på: www.europarl.europa.eu/supporting-analyses